

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési pénzek és reclamációk küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Nen-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

M.-Vásárhely, 1875. aug. 10-én.

(ly.) Bár mennyire ragaszkodik is egy ország lakossága, s akár mely nemzet, multja emlékeihez, ha a kor szellemének megfelelő haladásban részt venni óhajt, s annál inkább, ha intézményei fejlesztésében másoktól hátra maradni nem akar, az előtte példányképül tündöklő törekvések, s azok következményei előtt szemet nem hunyhat, sőt azokat helyi körülményeihez idomítottan követni tartozik. E tekintetben hazánkban az utóbbi időben — habár nem is minden tekintetben kielégítő eredménnyel — a mozgalmaknak érdekes tüneteivel találkozunk. S úgy látszik, hogy a mult hiányai és tévedései nemcsak hogy okulásra vezetnek, de rendre talán még normalis irányba terelik törekvéseinket.

Azt olvassuk ugyanis a központi lapokból, hogy az országgyűléshez beterjesztve volt büntetőtörvénykönyv javaslata egy talán négy tagból álló szak-enquette által újból átvizsgálattik, s a jövő ősszel, mint ujonnan átdolgozott javaslat s az eddig hiányzott teljes indoklással újból a törvényhozó testület elé terjesztetik; a mikorra az azzal valószínűleg elvi összefüggésben levő bünvádi eljárási törvényjavaslat is készen lesz, s azzal együttesen, vagy legalább is rövid idő közzel aztán fog parlamenti tanácskozás alá kerülhetni. Ugy szintén egy még nálunk hiányzó rendőri törvénykönyv és eljárás iránti javaslat készítése is kilátásba van helyezve.

Ha mindezen javaslatok a tudomány és gyakorlati élet, s különösen hazánk lakossága műveltségi fokozata, igényei, szükségletei körülményeinek, s az a tekintetbeni haladhatóság követelményeinek megfelelőleg lesznek összeszerkesztve, s törvényhozó testületünk által elfogadva és törvényerőre emelve, azoknak hű követése és megtartása mellett hazánkban a közrend, személy- és vagyonbiztonság, s különösen az oly sokszor hangoztatni szokott törvény előtti egyenlőség és polgári szabadság megtalálják azokban azon erős támaszpontokat, melyek nélkül helyes bűnügyi és rendőri igazságszolgáltatás nem is képzelhető. Arra nézve azonban, hogy a cél elérését biztosíthassuk, nem elég csak részben követni a külföldi codificationalis eljárás irányát, hanem meg kell tenni mindazt, a mi a jó eredmény, lehetőleg teljes sikeressé tételére biztosítékot s alapos reményt nyújthat. Ezt pedig a tudománynak a gyakorlati élettel kellett egybehangzó, s egyöntetű működtetésű befolyása feltételezése mellett csak úgy érhetjük el, ha a műveletek iránti ténykedésbe mindazokat bele vonjuk, illetőleg abban mindazokat részesítjük, kik a tekintetben hasznos szolgálattételre képesítve s hivatva vannak. Alkotmányos országban a polgári jogok veszélyeztetése nélkül nem is lehet azt másként intézni. Az idő, alkalom, értelem, kiterjedt szabad vita és véleménycsere kell,

hogy megérleljék a javaslatokat arra, hogy azok később, mint jó törvények az ország lakosságának drága közkincsévé válhassanak. Mert bár mit is képzel magáról némely codicator, egy személy magában nem képes egyesíteni mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek egy jó törvénykönyv készítésére multhatatlanul szükségesek.

Épen ezen nézetből kifolyólag, midőn nagy elismerésnek adunk kifejezést kormányunknak az eddigi codificationalis törekvéseiért, nem tehetjük, hogy figyelmét fel ne hívjuk olyan körülményekre, melyek nézetünk szerint — habár eddig részben ignoráltak — de hátrány nélkül továbbra nem ignorálhatók.

Előismerjük ugyanis, hogy a fővárosban Budapestben sok jeles szakférfi van, de azok aligha kellő mértékben ismerik az ország különböző vidékeinek körülményeit és szükségleteit, már pedig azok kellő tekintetbe vétele nélkül lehetetlen egy az ország egész területére kötelező alkalmas törvényt készíteni. S tekintettel azon körülményre, hogy országgyűlési képviselőink is csak csekély részben szakemberek, törvényhozó-testületünk a beterjesztett javaslatokban méltán követel, lehetőleg kész és correct munkát. Ahoz pedig a központon levő szakterők véleményén kívül, a különböző vidékeken levő s ösmert szakférfiak meghallgatása a vidék érdekében nélkülözhetetlen.

Akkor tehát, midőn a fentemlített törvényjavaslatoknak a törvényhozó testület elébe leendő terjeszthetése végett előleges átvizsgálásáról, s a szükségeltető átdolgozásáról s kijavításáról leendő szó, mi nagyvön kíváncsnak tartanók, hogy a központi szakterők mellett az illető enquettekben a vidékek szakférfiai is részt vegyenek, a kik gyakorlatias tekintetben adhassák meg azon felvilágosításokat, melyeknek figyelembe vételétől s méltatásától függhet az illető javaslatok és törvények életrevalósága s czélszerűsége.

Ha az egésznek iránylatában utánozzuk a külföld példáját, s azon sikerre számítunk, mit ott már elérték, követnünk kell a részletekben is azt, s a gyakorlat követelményeit, mert a törvény nem az elméletnek, hanem a mindennapi életnek van hivatva szolgálatot tenni. Ezt pedig a bűnügyi és rendőri igazságszolgáltatás érdekében nem tudjuk eléggé hangoztatni s hangsúlyozni.

— A hercegovinailázadást illetőleg, mint újabban jelentik, nem szenved kétséget, hogy a három északi hatalom teljesen egyetért az iránt, hogy minden diplomáciai, vagy katonai beavatkozástól tartózkodjék s az ügyet kizárólag a porta belügyének tekintse. Így egészen a porta feladata és kötelessége a lázadásnak mielőbb végét vetni. A legújabb hírek szerint Dalmátia egyes részeiből tömegesen mennek önkénytesek a lázadók táborába. Monastirba török hadtestet várnak. Ütközet áll kilátásban, a délszláv lapokban ide vonatkozólag következő közleményeket találunk. A zágrábi „Obzor“ Zarából ezeket közli: Aug.

4. A folyó 3-iki Krupa melletti csetepaté még folyton tart. Neveszinye mellett a felkelők szétkergették a törököket, s három ágyut vettek el tőlük. A krivosciaiak a hercegovinaiak segítségére sietnek. A törökök Dracsevo, Gorica és Doljane helységeket felgyújtották a Neretva balpartján Metkovich fölött a dalmatiai határszélen; Gnyilistában, Svitnoviban és Bajovcében pedig nagy mészárlást vittek végbe. Metkovichba 2000 menekült érkezett. A zágrábi „Narodne Novine“ trieszti magán, de „megbízható“ közleménye szerint a hercegovinai zendülés mind jobban terjed. A montenegrói határnak s a raguzai kerületnek egész hosszában fegyveresen készen állanak az összes helységek. Montenegróból ezer ember csatlakozott a felkelőkhöz segítségül, kiknél sem fegyverben, sem élelemben nincs hiány. A helyzet igen komoly.

— A horvát választások. Horvátországban eddig 46 kormánypárti s 13 ellenzéki választatott meg. A turopoljai választókerületben Modics régi unionista választatott meg. Karpina választókerületben Halper Starcevic-párti visszautasítá a neki egyhangulag felajánlott jelöltséget, mire egy földmives az összes szavazatokkal 7 ellen megválasztatott. Az újabb választások közt nemzeti-pártiak: Vidrics Broodról; Zorkovics, Kaktics szentiványról; Kraljevics Kutjevorról; Zsivkovics Erdővégről; Ornadak Zenggről; Senva (író) Gorizon, s a fentebbi (Vudjan nevű) földmives; — az ellenzék részéről: Odzsics, Vukasinovics, Popovics és Modics.

— A „Pesti Napló“ írja: Jól értesült körök állítják, hogy Wenkheim barátai unszolása daczára sem hajlandó megtartani a miniszterelnöki széket, azonban nem fog távozni az országgyűlés megnyitása előtt, hanem csak később vonul fel Bécsbe. Perczel Béla maradása is az igazságügy élén, s a házelnökség betöltése ma még nyílt kérdések s Wenkheim hazajövele után fognak eldöntetni. Az ellenzéki lapok találgatásai tehát, hogy pl. Karap Ferencz lesz igazságügyi miniszter és Horánszky államtitkár, vagy hogy Fárbi, legfőbb ítélőszéki elnök nyugdíjaztatván, Perczel Béla az ő helyére fog kinevezettni s Horánszky lesz miniszter, mint a „Magyar álam“ írja, mind alaptalanok. A valót, mihelyest positiv elhatározás történt, hitelt érdemlő lapokból fogja megtudni a közönség.

Szépművészetek hazánkban.

I. Festészet.

(Folytatás.)

Az olaj festmények között a salon belső termeiben megtaláljuk Munkácsinak a magyar népeletről meritett genre festményét azon themáról, midőn egy vándor komédiás egy alföldi kocsmában mutogatta magát s végre föl hívja a jelenlévőket, hogy jöjjenek vele birkozni, ha mernek. Mózes a kocsmáros természetesen nem mer, ő megmarad pálinkáshordói mellett és kíváncsian várja, vajjon ama fiatal markos suhancz, ki végre kiállt a hivalkodó kötél tánczosnak, ezt majd földhöz vágja-e?

Ezen jól megtermett csorba gyerek „A falu hőse“, ki a festvénynek nevét adá, gyönyörű paraszt gyerek, arcán egy finom hamis mosoly, melyet a bátor tekintet és a kipróbált erő öntudata kissé mérsékel, mintha mondaná: „Micsoda? hogy birlak-e téged? Hiszen rimánkodni fogsz te még máma, hogy abranacsolyanak meg. Nagyszerű azon találó élethű mozdulat, melylyel a fiu jobb kezével mellén át mélyen bemarkol nyújtott balkarja föltölt ingujjába, hogy azt még jobban fölgyűrje. A fiu bal-

ja felől áll a lakatosmester, ki figyelmesen hallgatja a susztert, a ki már ilyent látott és jobb keze nagy újjával magyarázza, hogy a komédiás lesz a vesztes; a lakatosban igen jól van festve a falu gyakorló kézművese, de mégis a suszter a kép leghűbb alakja, egy sötét-szürke suba takarja alakját, körülbelül olyan mester, ki nyáron kaszál, kapál s télen hébehóba forgatja a dikicset, mikor egy-egy jobbszerű vásár kilátásba. Szájában egy egészen megfeketült gipsz-pipa van, melyet az ember szinte hall szőrcsögni. Még jobban balra a fiutól egy hosszú korcsma asztal mellett ül egy ködmönös paraszt ember, ki egykedvűen nézi a korcsma közepében fejlődő jelenetet. Háta mögül egy bojtár-féle suhancz hajlik át az asztalon, ki nagyon érdeklődik a tusa kimenetele iránt. Jobbra a fiutól a bíró uram s néhány falu szenátor ur, ezek a komédiást kísérik figyelemmel, ki hatalmasan hánykodik, hogy izmait fitogtassa. Néhány kis gyermek és fiatal leányka is van, kiknek egyike koromfekete szemekből egy erős, szabad tekintetet vet a bátor fiura, melyből a jutalom ígéréteinek kifejezése látszik.

Munkácsinak erős jellemzései alapították meg hírnevét és úgy látszik egyesíteni tudja a kívánt finomsággal, mi őt számtalan pályatársai fölé emelé. Ez az idej választás általános tetszést hozott jutalomul.

Munkácsy mellett még megerősítjük Pál Lászlót, egy esti tájképpel, mely azonban nem tesz rendkívüli benyomást, ámbar a művészi bírálaton keresztül ment. Mészölyi „Tiszavidéki tájképe” a már ismeretes finom ízléssel van festve s gondos tanulmányozást mutat.

A fiatal Ebner Lajos „Egy nő arczképe” a művész rendkívüli szorgalmát dicséri. Weisz Adolf női alakjaiban a párisi ízlésnek hódol.

Ha a fentebbi kis miniatúr műsorozatból indulunk ki, ellenállhatatlan vonzerővel ragadtatunk ama nagyszerű és méltóságteljes egészhez, mely az egész francia kiállítását magába foglalja „és kívánjuk látni mindazon jellemzéseket, melyek ott összehalmozva voltak, hogy fölépíthessük képzetünkben ama talán még ködfátyollal leplezett jövő termet honunknak, hol egykor a magyar festészet is képes lesz nem csak egyes eredeti gondolatai művészies kivitelével, hanem minden genreben iskolát bemutathatni a kontinensen.

A szabad verseny tette szót és a siker, habár szerény járulékkal is küzdve, buzdítani fog a cél felé.

A mai művészet előnkbe állítja a mai életet; minden, mi ma cselekszik, a mi sikerül vagy elbukik, nemzeti viszontagságok, háboru, béke, rombolás és emelkedés, minden az idők képeiben jut napvilágra; a természet, a népek mozgalmi, a lélek belvilága és a képlelet váltogatva nyujthatnak csak kielégítést, és azért ily élvezeteket csak kiállítási műcsarnokokban kereshetünk.

T Á R C Z A.

Egy uri kocsinak siralmas végezetre való jutása. (Önéletrajz).

Alig néhány év előtt születtem.

A fővárosi híres Kölber gyára volt azon hely, hol teljes készségben, szépségben és ragyogó épségben először láttam meg a napvilágot.

Nem sokat maradtam csinosnál csinosabb, erősnél erősebb kocsitársaim között. Igaz, hogy pár uri ember megbámulta szépségemet, meg is dicsért; de, midőn halottá a magas árrt, melyet uram érettem kért, tovább haladtott s én nem bántam, mert hiszen oly jól esett nyugalomban lennem.

Néha-néha azonban, midőn egyes társaimat délczege paripák vigan tova röpitették — bennem is fölébredt a vágy, az ösztön a mozgásra, a munkára, az életre. . . . Oh bár soha se mozdultam volna ki kényelmes otthonomból, most nem kellene saját siralmas kronikámon kesereg-nem!

Végre ütött az óra, s egy elegáns fiatal ur volt gazdámnak szó nélkül kifizette a kért árt, s előmbe két hófehér paripát fogtak és én röpké vidámsággal robogtam tova az utcaíma kövezeten.

A fényes város utcáin sebesen átszaladva, künn a szabadban még gyorsabban haladtunk a homokos utakon, s én gyönyörrel ringatám magamat, s a folytonos előre haladás érzete oly jól esett nekem, hogy ahoz hasonlót az előtt még csak nem is képzeltem.

Pár órai utazás után egy szép uri lak előtt állottunk meg, s új uram gyorsan leszököny rólam, engemet

És a francia valóban megérdemli e megtisztelő nevet, mert a tudománynak, művészetnek, bírálatnak, gyűjteményeknek, technikai és chemiai bámulatos előhaladásunk ezen korszakában a netovábbját elővarázsolni tudá.

Hogy ezen irányban fogalmat alkothassunk magunknak, hozzá is kezdünk a francia idej kiállítás leírásához.

(Folytatása következik.)

A maros-vásárhelyi első dalárda hangversenye Szász-Régenben.

Maros-Vásárhely, 1875. aug. 9.

A gondolat, mely dalárdánkban a Szász Régenben adandó dalestélyre nézve megfogalmazott, tehát csakugyan meg is testesült. Utra keltek a dal barátai, hogy fölkeressék a szomszéd testvér várost, megmutatandó Szász-Régen városa nemes közönségének, mikép a magyar dal — s kívált ha az magyar ajkáról foly — nem áll a többi nemzetek dalai között utolsó helyen!

Vasárnap, f. hó 8-án déli 12 óra tájt volt az elindulás Sz.-Régen felé. Daláránk — dacára a komolykodó és felhőkkel fenyegető időnek — vidám kedvvel ültek kocsijukba, s hogy az anyavárosnak is elindulásuk előtt búcsusztó mondtak a nyelvek legszebbike: a dal édes szavával, arról a tanácsház épületéből oly szépen kihangzó egy pár dal hangzatos tanuságot tett.

Vigan, miként az énekes pacsirta szálltak útasaink, s midőn a szász-regeni határt átlépték, az a mindent adó „jó öreg” adott egy kis esőt is, talán áldásképen reájok; de, hogy az erős és sűrű cseppek sem ijesztették vissza a dal bátor fiait, hű bizonyossága annak, hogy: midőn a város végére értek, leszállva a kocsikból, gyalog, dobszó és zenehangok mellett ütenyszerűen masíroztak befelé a városba.

De, hogy rövidség okáért nehogy hűtlen tudósító legyek, föl kell különösen emlitenem az oda való polgári zenekart, melynek derék tagjai disz öltözetben, szép rendbe sorakozva várták a város végén útasainkat, s üdvözlétül eljátszottak egy csinos indulót, s hogy még tisztábban megértessék vendégeikkel baráti indulataikat, a vendégszeretet sugalta szavakban egy beszéddel is meglepték a testvéreket, melyre aztán a vásárhelyi dalárda ép oly érdemes, mint fáradhatlan tevékenységű elnöke kir. táblai bíró Petri Ádám úr, szokott megnyerő modorában viszonozta a beszédet, megköszönve a barátságos fogadtatást, s kiemelve, úgy a két szomszéd város, mint különösen a maros-vásárhelyi dalárda és a szász-régeni polg. zenede közötti testvéries viszony szorosabbá fűződését és megszilárdulását.

Bevonulva a városba, dalárdánk a tanácsház előtt,

a portól, mely utközben meglepett — szépen megtakarítottak s csinos színbe helyeztek, hol természetesen nem valánk oly sokan, mint előbbi gazdám nál, de mégis elegenden arra nézve, hogy meg ne unjuk magunkat.

Néhány hétig csupa boldogság volt életem, ifju uramnak még fiatalabb gyönyörű szép kék szemű neje volt, s együtt mindennap rajtam kocsikáztak, vagy tették a látogatásokat a szomszédos ismerősöknél s azt hittem, hogy az élet örökké így fog tartani, s bizony már kezdém feledni régi nyugalmas helyzetemet, s kezdék kicsinylőleg gondolni az ottan maradt társakra, s önérettel tapasztalám, hogy csak a mozgásban, a tevékenységben van az élet; a nyugalom pedig és a téletlenség édes testvér a halállal.

A napok rohamos gyorsasággal teltek egymás után, midőn egy váratlan körülmény változást idézett elő életemben.

Gazdámnak sógora, a szép ifju nőnek hasonlóképen szép bátyja, egy gazdag erdélyi fiatal jött hozzánk pár hétre, s a mig ott volt és rajtam gyakran kocsikáztott, igen megszeretett engem s a két fehér lóval együtt sógorától megvásárolt, s néhány nap múlva hosszadalmas utra keltünk, azaz: hogy ez uttal én magam is kocsikáztam, mert vasuton szállítottak messze földre, csaknem középebe Erdélynek, s ez a különben szép, sok helyt valóban elragadóan szép országrész lett az én szépségemnek is gyászos sirja!

Ifju uram gavallér ember volt, s most ide, majd amoda járkált a bájos kisasszonyokhoz s én igen jól éreztem sok időn át magamat, mert a merre csak jártunk, keltünk, mindenütt megbámultak, s csak úgy omlott a dicséret készítő mesteremnek páratlan ügyes kezeire és finom ízlésére.

Hanem a korszó addig jár a kutra a mig nyaka szá-

lobogója alá sorakozva, elénekelt háromszor ama szép jel-szavát, hogy: „egyesült magyar hazánkért dalra, tette fel fiuk;” ezzel kiválóan a város összes közönségét, mint testületet kívánván megtisztelni.

De, térjek már egyenesen a dologra.

A dal- és zeneestély fényesen sikerült. Igen, bátran mondom ki e szót: „fényesen,” mert, tekintve a homályos időt és az ennél még homályosabbat: a fekete sárt, jobb sikert talán kívánni sem lehetett.

A város műértő közönsége, a vidék intelligentiájának nem kis része hallgatták végig a programmban irt darabokat, s hogy a szabatosság és összhang, mely az aestetikus zenész izlését is kielégíti — nem hiányzott az elénekelt egyes darabokban, azt a csattanós bizonyíték: a taps és többszöri újrázások méltóképen igazolták, mely legegcebb módon a Kossuth-induló után nyilvánult, melyet a dalárda a nagy férfihoz méltó lelkesedéssel, zenekísérettel adott elő és a közönség zajos kíváncságra ismételték is.

A dalárda egész éjen át elemében volt, s a programmban jelzett hat darabon kívül a táncszünetek alatt is a legválogatottabb darabokkal lepte meg koronként a közönséget, s így a dal, zene és táncz vig harmoniája tartotta folytonos élénkség és legvigabb kedélyhangulatban a jelenlevőket.

A tánczestély eredménye leírásának dicséretében egy kissé tartózkodóbbnak kell lennem, mert habár a jó szász-régeni iparos polgárok szépen részt vettek abban; de az ugynevezett intelligencia — véve e szót kisvárosi értelmezés szerint — nem tudni mi okból, vajmi csekély számmal szaporította a különben oly vigan tánczoló számát.

Reggel volt csak vége a szép mulatságnak, melynek eredménye fináncziális szempontból már nem az én ismertetésem körébe tartozván, elég legyen hangsúlyoznom — ama socialis eredményt, a mely ezen — a dal és zene hatalmas által a két város, illetőleg ennek ének- és zenekara között létrejött testvéries viszonyban legfel-
tűnőbben nyilvánul.

Isten adjon hazánkban s szépművészeteknek erőt és virágzást! Éljen a szász-régeni polgári zenede! s háromszorosan éljenek a testvér városok, melyek közelükben ily derék egyesületeknek adtak lételt!!!

Egy hallgató.

A búzatermelőknek.

Nem régen két, kiválóan jó hírű gazdával volt alkalmam együtt lehetni s a beszélgetés tárgya csakhamar a búza s erről az üszög lett.

kad, s ezen régi közmondást én is fényesen, jobban mondva szomoruan igazoltam.

Egy alkalommal uram egy bizonyos maros-vásárhelyi szép hölgyecskének látogatására készült s engemet díszesen kiputoltak, valamint hűséges társaimat: a Hattyut és a Gazellát is ragyogó tisztára kefélték; mintha most is látnám magunkat, mily teljes jó kedvvel és könnyűséggel indulánk a székeltyeknek híres fővárosá felé!

Szép vidéken haladtunk át s a geryeszegi, sárombergi, ernyei és szentgyörgyi uri lakások rohamos gyorsasággal tűntek fel- és el, s minden nagyobb baj nélkül elérkeznék a kitűzött város végéig, hol egyszerre reánk kijáítottak.

— Hó! megálljanak, vámot!

— Miféle vámot? kérdé gazdám.

— Kövezetvámot! felelé hangosan a megállító.

Gazdám fizetett, s mi gyorsan tovább robogtunk, de oh szörnyűség, hirtelen egy óriás zökkenés rapogtatá meg minden csontjaimat, azt hittem végörám elérkezett, s nagyon is nem csalódtam; a félölös kövezett vízvezetőn azonban mégis valahogy átjutánk s összedve magunkat reményteljesen siettünk előre; de alig pár száz lépésre, mint a villám oly sebesen jött egy másik zökkenés, az elsőnél sokkal hatalmasabb s én széthullott tagokkal hevertem a kövezetvámos város egyik fő utcáján! Ifju gazdám könnyes szemekkel tekintett gyászos romjaimra, s áldást mondott a Szent-György-utcának nyílt vízvezetőre; meglehet az utfelügyelőkre is jutott valami az áldásból. Én pedig bevégeztem földi pályafutásomat s csak annyi erőm maradt, hogy saját kronikámat intő példálul följegyezhetém.

M.

Nekem már húsz év óta nem volt üszög a búzámban — mondá az egyik.

Nekem sem már 10 év óta — mondá a másik.

S vajjon mi titkuk van ezen veszélyes ellenség ellen? — kérdém én.

Egyszerű az egész — monda az idősebb — az én búzámat augusztus 26-ika húsz év óta mindig elvette kapta — tisztán és jól megmivelt földben; egyéb semmi mesterség nincs az egészben.

Én tíz év óta, hogy urambátyámmal megismerkedtem, folyton ugyanazt tettem s vidékünkön olyan búzája, mint nekem, bizony senkinek sem szokott lenni!

Itt a példa — követni kell! M.

Jogi szemle.

Bűnvádi eljárásunk köréből.

Dr. Székely József,

kir. főügyési helyettes úrtól.

(Folytatás.)

Nézetünk szerint a két rendbeli intézkedés között — annak kiyételével, hogy az utóbbi szerint „az ügyész a törvényszék tanácskozásánál és szavazásánál jelen nem lehet,“ lényeges eltérést nem találunk. A mi pedig az ügyésznek a törvényszék tanácskozásánál való résztvehetését illeti, jelenlegi vegyes eljárásunkban mindenesetre helyesebbnek kell tartanunk az a. b. p. r. t. az iránti intézkedését, mert a bűnügyek helyesebb és gyorsabb fejlesztésére hasonlíthatatlanul jótékonyabb befolyással van, — a mint eddig a tapasztalat is mutatta — ha az ügyész a törvényszék üléseiben közvetlen részt véve az ügy előadása s a tanácskozás folyama alatt, részint felhívhatja a bíróság figyelmét a határozat alapjául szolgálható döntő körülményekre s az iránti nézetét indokolhatja, részint pedig a mennyiben épen az ügyész e tekintetbeni indítványa el nem fogadták, a kölcsönös érvelés és ellenérvelés folyamán az az ellen felhozható ellenvélemény indokolása alapján csak tisztább és határozottabb felfogásra s tájékozó meggyőződésre juthat, míg ellenben a jelenlegi eljárással az ügyiratok folytonos hordozása, különleges tanulmányozása, a vélemények és indítványoknak minden egyes esetben írásba foglalása, s természetesen lehető rövidege s épen azért legtöbb esetben nem elég kimerítő indokolása, s különösen az ülésben részt nem vehető ügyész érveinek és ellenérveinek meg nem hallgathatása következtében az előadó egyoldalú felfogása s előadása, s így természetesen az előülő, valamint a szavazó bírák kevésbbé tájékozottsága stb. sem a correctnesség, sem a kellő gyorsaság elérése tekintetben elégséges garantiát nem nyújthatnak.

A mi az ügyésznek a bíróság bűnügyi üléséből való kizárását támogatni látszó azon érvet illeti, hogy ő, mint közvádó, közvetlen jelenlétével, érveléseivel, sőt még netalán persyasiójával a bíróságra a jelen nem levő s azt specialiter nem képviselt vádlott érdekének árthat; arra nézve csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy az ügyésznek — a ki neveztetik közvádónak is — nem csak a minden ároni vádlás a kötelessége, hanem a bűnös méltó megbüntetésének lehető eszközlése épen úgy, mint az ártatlanul bűnvádi kereset alá fogott egyén ártatlanságának földerítése egyaránt és ha e tekintetben valamelyik ügyész nem kellőleg fogná fel elhivatását, indítványát egyik mint másik irányban jelen vegyes eljárásunkban a törvényszék határozata alapjául elfogadni nem tartozik, s bármely esetben határozhat azzal ellenkezőleg, s ez esetben indítványát az ügyész a mennyiben szükségesnek tartja felebbvitel igénybevételével a felsőbb bíróságnál kísérli meg érvényesíthetni, de az előadás és tanácskozás folyamán észlelt netalán beható eszmecsere segélyével mindenesetre tisztább s határozottabb alapon s indoklással, mint különben. Sőt, ha megállhatna a jelzett, de nézetünk szerint nem alapos érvelés, jelen eljárásunkban is csak akkor látszanánk a gyanúsított, vagy vádlottal szemben egészen igazságosak lenni, ha magának a vádlottnak, vagy védőjének a bűnvádi jelentés fölmerülésével azonnal párhuzamosan befolyást biztosítanánk a gyanúsított, vagy vádlott érdekében, még pedig különösen az ügyész írásbeli indítványaival szemben is az eljárás egész folyama alatt, azt pedig nem tesszük.

Ha már most mindezekhez hozzá vesszük azt, hogy az utóbbi időben nálunk megkezdett codificationalis műveleteinkben az eljárás alapelveit folytonosan a közvetlen szóbeliséget halljuk hangoztatni, vajjon közeledünk-e az ügyésznek az ülésből kizárásával, s így az élő szó ki-mondásának s meghallgatásának mellőzésével a helyes és gyors eljárást biztosító közvetlen szóbeliség rendsze-

réhez? Bizonyára nem közeledünk, sőt az által még a közeledésre szükségeltető előkészületet és átmenetet is elzárjuk magunk elől.

Hogy a tudomány és gyakorlat e tekintetben teljesen mellettünk bizonyít, a fennebbieken kívül egyszerűen idézzük, a nem vegyes, hanem tiszta vádrendszer alapelvein nyugvó 1873. évi május 23. diki új ausztriai büntető perrendtartás 35. és 92. §-ának következő rendelkezését:

35. §. „Die Staatsanwälte stellen ihre Anträge mündlich oder schriftlich, und es muss über jeden derselben eine richterliche Verfügung oder Beschlussnahme erfolgen. In gleicher Weise geben sie über Anträge des Beschuldigten oder über Anfragen des Gerichtes Erklärungen ab.

Sie können der Berathung des Gerichtshofes beiwohnen, sofern dieselbe nicht eine Entscheidung, die in der Hauptverhandlung oder bei dem über eine Berufung oder Nichtigkeitsbeschwerde angeordneten Gerichtstage zu fällen ist, zum Gegenstande hat; si haben jedoch kein Recht, bei der Abstimmung und Beschlussfassung anwesend zu sein.“

A 92. §. harmadik alianája pedig azt tartalmazza:

„Findet der Untersuchungsrichter Bedenken, einem Antrage auf Einleitung der Voruntersuchung beizutreten, so ist darüber der Beschluss der Rathskammer einzuholen. Der Untersuchungsrichter nimmt an der Berathung, aber nicht an der Beschlussfassung Theil. Von solchen Berathungen ist der Staatsanwalt jedesmal vorher zu benachrichtigen, damit er seine Ansichten schriftlich oder mündlich vortragen könne.“

Az ausztriai új büntető perrendtartás ezen §§-ai szellemének és tartalmának megfelelőleg vannak szerkesztve az ügyésznek a törvényszék üléseiben való részvételét illetőleg a német birodalmi büntető perrendtartási új javaslat (Entwurf eines Strafprozessordnung für das deutsche Reich) 27., 145., 159. és 161. §§-ai is.

Régi hazai törvényeink értelmében a bűnügyi igazságszolgáltatás e részét illetőleg gyakorlatban volt eljárásunk pedig szintén biztosította és pedig nem ok és eredmény nélkül az ügyészségeknek a bűnügyekbe a legkövetlenebb befolyást, s az ülésekbeni résztvehetést.

Itt mellékesen még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy jelen eljárásunk, illetőleg az azt szabályozó s fenn idézett törvény és rendelet értelmében a királyi főügyészségek a legjobb akarat mellett sem lehetnek képesek a bűnügyi ügymenetet azon részletes és beható figyelemmel kísérni, s a tekintetben a felügyeletük alatti kir. ügyészségek működését is kellően ellenőrizni, a mint azt a bűnügyi igazságszolgáltatás érdekében tenni kellene, miután 1872. jan. 1. óta a székhelyükön levő országos főtörvényszék, illetőleg kir. ítélőtábla bűnügyi üléseiben részt nem vehetnek, s nagyobb részben administrationalis teendőkkel levén elhalmazva, a fölmerülő netalán panaszok következtében, vagy a kiszállások alkalmával eszközölhető vizsgálat, vagy valamely bűnügygyel kapcsolatos valamely fegyelmi eljárás alkalmával értesülhetnek némely helytelenségről a maga idejében, avagy a kegyelmi kérények fölötti véleményezések alkalmával, de csak is utólagosan. Az ausztriai új büntető perrendtartás 32 §-a e tekintetben is másként, s bizonyára úgy az ügymenet kellő figyelemmel kísérhetése, mint az ügyési intézménnyel kapcsolatos bűnügyi igazságszolgáltatás érdekének és céljának megfelelőleg helyesebben s célravezetőbben intézkedik.

Minden kétség kikerülése tekintetéből azonban megjegyezzük, hogy mi is csak a bűnügyek előkészítési stadiumaiban tartandó bírósági ülésekben helyeseljük az ügyészség képviseltetését, nem pedig a végleges s különösen a büntetés megállapítása végett tartatni kellett ülésekben is.

Ezen kitérés után fölvehetjük a bíróság és ügyészség közötti közlekedést, s különösen az ügyési indítványok megtételét tárgyazó s cikkünk elején közlött §§-ok további taglalása iránti, de tapasztalati adatokra alapított elmélkedésünk fonalát.

Mielőtt azonban magára a dologra térnénk, nem árt néhány megjegyzést tenni.

(Folytatása következik.)

Dákó-román üzemek a Székelyföldön.

Csikban nem elég, hogy az oláh rablók garázdálkodnak — ráadásul maholnap lehetetlen lesz a magyar-nak saját hazájában kedvteléseit nemzeti szokása szerint kielégíthetni. Tusnádon az aug. 1-én rendezett nyilvános fürdői bál világos jele volt annak, hogy az Oláhonból és

Brassóból fűrdőre jött oláhok úgy tekintik Magyarországot, mint a nagy Oláhország egyik provinciáját, hol ők a hatalmas hódítók, „a la Roma“ büntetlenül garázdálkodhatnak és sérthetik a magyar nemzet nemzeti érzületét nyilvánosan és a legkihívóbban. E tánczestélyen résztvett 4—5 magyar család, köztük 3—4 fiatal ember. A műsorozat szerint a francia négyes következett. A két kolon közül az egyiket egyik magyar fiatal ember rendezte magyarul és németül. A magyar nyelv és rendező nem tetszett az oláh dandyknek, az ellen felszólaltak, s midőn a magyarok nem tágitottak, kénytelenek voltak a francia négyest magyar vezény szó mellett járni el. A négyes után a zenészek, mint Magyarországon általában minde-nütt, csárdást huztak — mi ellen az oláhok protestáltak, kijelentvén, hogy nekik csárdás nem kell. A zavar, miután egyik fél sem engedett, annyira nőtt, hogy a tánczot félbe kellett szakítani. A négy magyar fiatal ember kitűnő erélyt fejtett ki, s semmikép sem volt hajlandó még drasztikus eszközök felhasználásával is a magyar név és önérték büntetlen kigunyulását elnézni. A zavar és lármma vége utoljára is a lett, hogy a 200-nál több oláh látván, hogy a magyarok nem engednek, a termet nagy részben elhagyták — az ott maradottak orra elől a zenészeket a magyarok magukkal vitték s a bálnak vége lett.

E tánczestélyen a románok a magyarok iránti gyűlölet és ellenszenvüknek a lebecsülésébe bizonyítékait adták, s magyarságon magyarföldön bizonyára elűtik a port, ha szerencsétlenségükre Sepsiszentgyörgyről pár fiatal ember jelen nem lesz.

A román urak inpertinentiája annyira megy, hogy elég vakmerők a magyart, annak szokásait, saját fészkeben kigunyolni akarni. Nem gondolják meg a jó urak, hogy azon föld lakossága, mely őket a legszivesebben és barátságosabban fogadta s hova megrömiott egészségük helyreállítása végett jöttek: joggal kívánhatja meg, hogy addig, míg e területen vannak, ne sértsék nemzeti érzületében, szokásaiban; nem gondolják meg, hogy a mindenben tulloyalis magyar büntetlenül nem tűri és nem tűrheti, főképp saját területén — a méltatlan bántalmakat.

Ki hitte volna, hogy a liberalizmus és nemzetiségi egyenlőség hazájának szülötte Mooser ur is a csárdást ellenzők és a magyarral nem rokonszenvezők sorába tartozzék. Milliói daczára is kénytelenek vagyunk figyelmeztetni, hogy tessék Schweitzban gyármunkásainak rendezni a „Landerist,“ de addig, míg magyar földön van, nagy uri hobortjainak nyakát szegjük mindig. Schweitzban művelt embernek tartják-e az oly egyént, ki egy mivelt és előkelő családból származott nőnek azért, mert magyar, a francia négyesben nem ad kezét. Nálunk a nőkkel szemben még a kocsis is több udvariasságot tanusít.

Tusnádon átutazó, vagy ott maradni akaró magyar honfitársainkat figyelmeztetjük, hogy a „Három rózsza“ vendéglőt kerüljék.

A fűrdőbizottságot végre figyelmeztetjük, hogy más-kor ne bizzon meg egy féleszű, hobortos egyént, a milyen Gött Henrich ur, a felvigyázattal, ki idéltlen kétkulacos magavisetével csak a zavart nevelte, s ha egy erélyes és tappintatos egyén lesz helyette jelen ez estélyen, bizonyára a surlódások elmaradtak volna.

Román uraimék igen jól teszik, ha máskor kihirdetik, hogy az általuk rendezett bál speciális s kizárólag román jellegű s nem fizettetnek oly egyénnel 80 kr. belépti-díjat, kiknek nemzeti tánczai közül egyet sem vesznek még a programmba sem be.

„Nemere.“

Csatornázásról és gépek használatáról a földmivelés körül.

(Folytatása és vége.)

Haladás volt ama lelkesítő szó, mely a század elején lángeszű és lelkes nagyjaink által hangoztatva, föl-rázta az akkori nemzedéket és minden irányban fejlődésre tüzelte társas viszonyainkat.

Egy oly építmény betetőzését vettük volt munkás kéz alá, melynek mivelt és gazdag, tehát szabad és boldog népek legyenek lakosai.

De, mint minden, habár a legmesteribb emberkéz által alkototva, utóvégre emberi marad; úgy volt velünk is: nagy volt a működés tere, széles kiterjedésűek a kor követelményei, rohamos a világ fejlődése, s nagy az áthidalandó út, mely a hátunk mögött feltárt, végzetes és vizsálydús történetünk és a jelenkor közt mutatkozott, és így lehetetlen volt szerves menetekben biztos léptekkel átölelni mind azt, mi egy oly terjedelmű országnak, mint honunk, teljes kényelmére és viszonylagos megelégedésére, sőt jövője biztosítására elodázhatatlan kellett

volna, hogy legyen; és mi legfontosabb: a miként felett? hogy mi módon kelljen imádott anyaföldünket oly gondos ápolásban részesíteni, hogy gyermekeinek hő vágyait kielégíthesse? még mind nem vagyunk megállapodva s nem eljutva odáig, hova eljutottak testvéreink a nyugat felől az úgynevezett cultur államok.

Akármit mondjanak azok, kik a mult és jelen viszonyaival párvonalba állítják fel a mérleget, hogy haladásunk óriási, hogy számtalan gazdasági-egyletsink buzditólag hatnak mindenütt, hol hátramaradás tapasztalható, jutalmazza a szorgalmat és hirdetik a takarékosságot, ez mind nem kielégítő; a hol életrevaló és megbízható társulatok létesülnek; a hol félre minden féltékenységtől, idegen érdekű elvi kérdésektől s a fajra való tekintetek utó gondolatától pénzörök és észtehetségek egyesülnek, ott lehet csak a kormány támogatásával karöltve nagy dolgokat teremteni. És mi ennek hijával vagyunk.

Földmivelésünk akadályait, összefoglalva mindent, mi e térhez tartozik, legnagyobb mértékben e két szóban foglalhatjuk össze: „czélszerűtlen berendezés.”

Fejletlen, nyers terményeinket feldolgozni képesítendő gyáripárunk, nem kielégítő part-erődtényeink, úgy, hogy a ragadozó kisebb szeszélyű elemeknek is olykor-olykor egész helységek termékei áldozatul esnek — hiányoznak csatornák, vízművek és vízvezetések; ráklépéssel haladnak tagosításaink, hiányosak gazdasági eszközeink és hiányoznak a szükségeltető gépek, melyek segítségével millió kézi munka megtakarítása mellett jóval nagyobb lenne a termelés.

És a mi a belső gazdaságot illeti, mennyi minden van itt fejletlen állapotban.

Gyümölcs- és csukorrépatermelés, juh- és marhatenyésztés, kertészet, méhészet, takarmánykezelés s változtatás, meghonosítása szükséges és gazdagon jutalmazó idegen növényeknek; faiskolák, selymentenyésztés, borászat, dohánytermelés és még mennyi minden van, mit kérhetnénk ez édes anya földétől, ha észszerű munkás kézzel járulnánk hozzá, s így parlagba hever milliókat jövedelmezhető tőkénk, sőt gyakorta elvesztjük azon rendes termést is, mit ősapáink módjára betakarítani igyekszünk.

Nem lehet tréfára venni e komoly kérdést. Ma már, a midőn egészen áthálóztuk országunkat vasúttal, nevezetes horderejű nemzetközi szerződéseket kötöttünk a külfölddel, nagyon is foglalkozik velünk a földmivelés és az ehhez tartozó gyáripár tekintetében.

Tapasztaltuk ezt a közelebbi aug. 2-iki budapesti nemzetközi gabnavásár alkalmával.

Ezen gabnavásár még csak a második és már is: Lipcse, Ágosta, Zürich, Berlin, Lindeburg, Darmstadt, Hamburg, Páris, Drezda, Stuttgart, Boroszló, Teschen, Menningen, Brody, Reichenberg, Regensburg, Tattendorf, Florisdorf, Gleivitz, Linden, Weiskirchen, Cassel, Leibnitz, Pohrlitz, Raudnitz, Neusse, Czorge, Maffersdorf, Brünn és Bécs városai tekintélyes házak által voltak képviselve.

Az első napon, melyen a kiállítás 71 helyiségeiben a vásár délután 5 óráig tartott, a főljegyzések szerint eladatott: búza 1241000 mérő átlag 85²/₁₁ font súlylyal 6 frt 28 kron; Rozs 32650 mérő, átlag 80 font súlylyal 3 frt 70 kron; zab 127000 mérő, átlag 50 font súlylyal 2 frt 31 kron; árpa 41400 mérő, átlag 72¹/₄ font súlylyal 3 frt 35 kron; tengeri 65000 mérő 3 frt 46 kron; repeze 8000 mérő 10 frt 60 kron; összesen mintegy 1.631.480 forintára gabona.

Ezen eredmény korántsem felel meg várakozásunknak és annak okait abban keressük, hogy földmivelési viszonyaink fejletlenek, hogy még nem kezdtünk magunkat úgy gazdailag szervezni, hogy gazdasági eszközök és gépek segítségével sokat termelhessünk és kellő erővel bírjunk annak maga idejébeni betakarítására.

A mai előhaladott korban, midőn a nagyobb Clayton és Shuttleworth cséplőgépek egy óra alatt 120 és a kézi kisebb gépek 25 mérő gabonát csépelnek és Penney és társa rostái egy óra alatt 35 mérő gabonát rostálnak a J. Pernolet választó rostáin egy óra alatt 20 mérőt lehet lejáratni, a tengeri morzsoló egy óra alatt 70 mérőt fejt le; egyfelől annak tulajdonítjuk a nevezett gabonavásár csekély forgalmát, hogy nem volt elegendő készletünk; és másfelől ma, midőn kiállításainkon, péld. a vasmegeyein Johnston aratógépe az egész dijt nyerte és Wood gyáros 21,0613 aratógépet árusított el a mult évben, azt hisszük az is akadályozta a gabonavásár nagyobbsszerű kiterjedését, mert aratásunkkal nem tudtunk maga idejében elkészülni.

És mindez azért van, mert egyáltalában nem igen

vannak honunkban gazdasági gépek és az újabb kor követelményeinek megfelelő gazdasági eszközök.

Tapasztalható ez a gazdaszat minden ágaiban.

Egy millió felüli a kezdetleges faekék száma, többnyire ismeretlenek a sorvető-gépek, a váltó, halmozó és ásó-ekék, a boronáló és doroncsoló eszközök és kapáló-gépek; szinte az egész egész országot be lehet járni, a mig alkalmazásba helyezett körfűrészeket és újabb gépezetű malmokat találunk; kaszáló-, gyűjtő- és gereblye-gépeket nem is lehet találni; szivattyukat, öntözőket, a milyeneket az újabb kor találmányai előállítottak, sehol sem látunk általános alkalmazásban; mai napig még mindig egyszerű sajtókkal sajtoljuk ki törkölyünket, pedig az új sajtókkal jó bortermelés idején 5%-ék, 10%-lékkal jobb mustot nyernénk sat.

Azt mondják erre sokan: a gépek sok pénzbe állanak, a szegényebb földmivelő-osztály nem bírja meg és azért le kell mondanunk azon reményekről, hogy a munkaerő megtakarítása és helyes gazdaszat meghonosíttassék.

Nézetünk szerint e bajon lehetne segíteni.

Az állam áruba akarja bocsátani a diósgyőri-hát-szegi és több más vashámorait.

Eljöttnek látjuk azon időt, hogy hazai tőkepenzeink egyesüljenek és a vashámorok megvétele iránt az állammal alkuba ereszkedjenek; ezen úton remélhető lehetne a gazdasági gépek és eszközök gyártását viruló állapotba helyezhetni.

A továbbira a hatóságok közreműködése felsőbb helyről lenne kieszközölendő.

És pedig olyformán, hogy községenként a tapasztalatok szerint kimutatás készíttetnék, mennyiben áztatik a gazdasági eszközök hiányos volta miatt hátrányosabban a földmivelés, és kik és mennyiben vannak utalva igénybe venni az ez iránybani közbenjárást.

Azután az oly községekben, a hol nem volnának sem képesek, sem hajlandók a lakosok, készpénzzel ki-egyenlíthető szolgálmányukat is alapul fölvéve, a községenkénti gépszerzésre megkívántató összegeket előállítani, ott a községi pénztárakból lennének kiszakítandók azon bizonyos összegek, melyeknek rendeltetése volna gépeket beszerezni.

Ilyen, vagy bármi módon a czélt megközelítő kezdeményezésekkel eljárva, meg lehet talán ismertetni népünkkel a fejlett viszonyok szerinti hasznát a gazdasági gépek alkalmazásának.

H i r r o v a t.

○ A fegyvergyakorlatok alatt a katonaság által okozott károk s azok megtérítési tárgyában a m. kir. belügyminiszterium valamennyi törvényhatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki, mely szerint a közös hadügyminiszterium által panasz emeltetett az iránt, hogy az egyes hadesapátok a természetüknél fogva kiterjedtebb területet igénylő hadgyakorlatok alkalmával a birtokosok által nemcsak a minden kár nélkül használható területek igénybe vételében, de még azon magán utak és ösvények használásában is akadályoztatnak, melyek különben az általános közlekedésnek nyitva állanak. Továbbá, hogy oly esetekben, midőn a hadgyakorlatok által károk okoztatnak tényleg, a kártérítési igények teljesítése által a kincstár érdekei tetemesen sértetnek. Felhívja tehát a miniszterium a törvényhatóságokat, miszerint: 1. a közönséget alkalmas módon figyelmeztessék, hogy a hadgyakorlatoknak szívesebben kiterjesztése a véderő kellő kiképezte-

tése céljából el nem kerülhető levén — oly esetekben, midőn a magán tulajdont képező területek igénybe vétele okvetlenül szükséges, minthogy minden valósággal okozott kár, a katonai kincstár részéről a fél kérelmére amugy is megtérítetik, a gyakorlatok megtarthatása elé aggályok és igazolatlan kártérítési követelések által akadályokat ne gördítsenek. 2. Oly esetekben, midőn tényleg okozott mezei károk kinyomozására szakértők szükségessé, e czélra mindenkor csak teljesen részrehajlatlan, minden befolyástól ment, lelkiismeretes egyének küldessenek ki. Egyszersmind értesíti a miniszter a törvényhatóságokat, hogy az egyes csapatparancsnokságok utasítva lettek, hogy művelés alatt levő területeket, a mennyiben lehető, használat alá csak elkerülhetetlen szükség esetén vegyenek.

○ Vasárnap nagy részvét mellett kísértük örök nyughelyére özv. Lénárt Károlynét, a néhai közkedvelt-ségü „Károly bácsi“ derék és még fiatal özvegyét; a gyászjelentés következő: Lénárt Ilona a maga és nagy-anya: özv. Lénárt Istváné, született Görög Erzsébet; nagybátyjai Ferencz és Miklós; úgy ezeknek gyermekei, valamint számos rokon nevében mély bánattal tudatja, forrón szeretett jó anyjának, illetőleg a gondos meny-, hű testvér- és rokonnak: özv. Lénárt Károlyné, született Szathmári I. Annának folyó hó 6-án esti 9 órakor, életének 44-ik évében történt halálát. Hült tetemei folyó hó 8-án délutáni 4 órakor, a háznál tartandó rövid ima után, fognak a helyi ev. reformátusok sirkertjébe örök nyugalomra kísértetni. Béke poraira! Maros-Vásárhelyt, 1875. augusztus hó 7 én.

— Tisztelt szerkesztőség! Az előpataki m. orvosok és természetvizsgálók gyűlése a kitűzött időbeni megtarthatására legkisebb akadály sem létezik; azon közsza hír, mely szerint az erdélyi részekben cholera-esetek észleltettek volna, merőben alaptalan; alólírt biztosíthatja a tisztelt érdeklődő közönséget, miszerint valódi cholera-eset, sem itt Marosszéken, sem az egész székelyföldön az idén elé nem fordult. A közelekedés mindenütt, Előpatakon és vidékén, úgy egész Háromszéken, Brasó vidékén és Csikszékben a legbiztosabb; csakis Borszék környékén történtek némi megtámadások, Moldovábol beütoött egyének által; de a sok kiszállott katonaság azon környéket is kitisztítva, ott is a közlekedéseket biztosította. Az előpataki gyűlésünket látogatni szándokoltaknak teljes megnyugtatósára, kérem e kis közleménynek becses lapjában helyet engedni. Z. Knöpfler Vilmos, Marosszék és Maros-Vásárhely tiszt. főorvosa és az előpataki gyűlés elnöke.

○ Magyaros községből azon hirt halljuk, hogy ott mintegy 50—60 család egyszerre a r. kath. vallásra tért, mely körülmény szokatlansága folytán a vidéken nem csekély feltűnést okozott.

○ Épen most vesszük a hirt, hogy szovátai nagy birtokos Veresnek testvére, ismeretlen tettesek által agyonveretett.

○ Újabban a tordamegyei garázdálkodók — úgy mondják — Szász-Régen mellett egy malomtulajdonost raboltak ki.

○ A különböző magyarországi fürdőket — honnan t. i. a kimutatások beérkeztek — július hó végéig következő számú vendégek látogatták: Boziáson 161, Előpatakon 700, Balaton-Füreden 1373, Mehádián 2145, K.-Tepliczen 1604, Korytniczán 1393. Lippiken 421, a Margitszigeten 716, Szliácson 386, Tatra-Füreden 638, V.-Tepliczen 1839, Borszéken 220, Tusnádon 182 (e két utóbbi számról nem hisszük, hogy a valóságnak megfelelő), Szt-Györgyön 141 és Vizaknán 191-en voltak, kik állandóan tartózkodtak ott.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Hirdetmény.

A maros-vásárhelyi Lénárt-féle fürdői intézet, hozzá tartozó lakással és kerttel, bekövetkezett haláleset folytán,

haszonbérbe adandó.

Biztosítékot nyújtható haszonbérleti kívánók sziveskedjenek alólírtchoz fordulni.

M.-Vásárhelyt, 1875. aug. hó 7-én.

Dr. Scheitz Antal,

(725) (1—3)

h. ügyvéd.

Alólírtt

ügyvédi irodát

nyitván,

értesíti az ügyvédi közbenjárást igénybe vevő t. cz. közönséget, hogy lakása

Maros-Vásárhelyt, nagy-szent-király-uteza

124. számú házban

van.

Caluciu Simon,

h. ügyvéd,

volt m. k. curiai fogalmazó.

(126) (1—3)